

Кәсіптік стандарт: «Жолдарда сүйреу және техникалық көмек»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы:

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Автобус – жолаушылар мен багажды тасымалдауға арналған, жүргізушінің орнын қоспағанда, сегізден астам отыратын орны бар автомобиль көлігі

2) Автовокзал – жолаушылар ағыны тәулігіне бес жүз адамнан асатын автобустардың жолаушылары мен жүргізушілеріне қызмет көрсетуге арналған және оған мыналар кіреді: сыйымдылығы жетпіс бес адамнан асатын күту залы және билет кассалары бар күрделі ғимарат, жүргізушілерді медициналық куәландыру және алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсету пункттері, сақтау камералары, жолаушыларды отырғызуға және түсіруге арналған перрон, автобустардың тұрағына арналған алаң, автобустарды тексеруге арналған бекеттер, диспетчерлік пункттер және ана мен баланың бөлмесі, кемінде бес мың шаршы метр аумақта орналасқан

3) Автомобиль көлігі – қызмет саласы автокөлік құралдары мен инфрақұрылымды пайдалана отырып, жолаушыларды, багажды, жүктерді және пошта жөнелтілімдерін тасымалдауды ұйымдастыру және жүзеге асыру болып табылатын экономика саласы

4) Автомобиль көлігі – автобустарды, шағын автобустарды, жеңіл және жүк автомобильдерін, троллейбустарды, автомобиль тіркемелерін, ершікті тартқыштарға жартылай тіркемелерді, сондай-ақ мамандандырылған автомобильдерді (жүктердің белгілі бір түрлерін тасымалдауға арналған) және арнайы автомобильдерді (өртүрлі негізінен көліктік емес жұмыстарды орындауға арналған) қамтитын автомобиль көлігінің жылжымалы құрамының бірлігі

5) Автомобильмен тасымалдау – автомобиль жолдары бойынша автокөлік құралдарымен жүзеге асырылатын жолаушыларды, багажды, жүктерді және пошта жөнелтілімдерін тасымалдау

6) Автомобиль тасымалдаушысы – жолаушыларды, багажды, жүктерді және почта жөнелтілімдерін тасымалдау жөніндегі кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын, меншік құқығында немесе өзге де заңды негіздерде жеңіл көліктерді қоспағанда, автокөлік құралдарын иеленетін жеке немесе заңды тұлға

7) Автостанция – жолаушылар ағыны тәулігіне бес жүз адамнан кем болатын жолаушылар мен автобус жүргізушілеріне қызмет көрсетуге арналған және оған мыналар кіреді: сыйымдылығы жетпіс бес адамға дейінгі күту залы және билет кассалары бар күрделі ғимарат, сақтау камералары, жолаушыларды отырғызуға және түсіруге арналған перрон, автобустардың тұрағына арналған алаң, диспетчерлік пункттер, аумақта орналасқан кемінде екі жарым мың шаршы метр

8) Автомобиль көлігінің инфрақұрылымы – тасымалдау процесінің үздіксіздігін, сондай-ақ автокөлік құралдарын қауіпсіз пайдалануды қамтамасыз ететін құрылыстар кешені (Автовокзалдар, автостанциялар, жолаушыларға қызмет көрсету пункттері, жүк терминалдары, автокөлік құралдарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу станциялары (шеберханалары), автокөлік құралдарын сақтауға арналған құрылыстар)

9) Ақпараттық-диспетчерлік қызмет – клиенттердің тапсырыстарын өңдеу және оларды такси тасымалдаушысына орындауға беру үшін, оның ішінде такси тапсырысының аппараттық-бағдарламалық кешенін және (немесе) мобильдік қосымшасын қолдана отырып, тасымалдаушы немесе Қазақстан Республикасының дара кәсіпкері немесе заңды тұлғасы болып табылатын өзге де тұлға құратын қызмет

10) Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану – автокөлік құралдарын қауіпсіз пайдалануды ұйымдастыруға және қамтамасыз етуге бағытталған іс-шаралар, Техникалық әсерлер (диагностикалау, техникалық қызмет көрсету, жөндеу) кешені

11) Жолаушыларға қызмет көрсету пункті – автовокзалдары немесе автостанциялары жоқ елді мекендерде жолаушыларға қызмет көрсетуге арналған, жол жүру құжаттарын (билеттерін) және багаж түбіртектерін сатуға арналған, автокөлік құралдарын қауіпсіз тоқтатуға, жолаушыларды отырғызуға, түсіруге арналған алаңмен және жолаушыларды өртүрлі ауа райы жағдайларынан қорғауға арналған құрылыспен жабдықталған объект

12) Халықаралық автомобиль тасымалы – тасымалдаушылар өртүрлі мемлекеттердің аумағында орналасқан пункттер арасында жүзеге асыратын тасымалдаулар

13) Автовокзалдардың, автостанциялардың және жолаушыларға қызмет көрсету пункттерінің қызметтері – автовокзалдарда, автостанцияларда және жолаушыларға қызмет көрсету пункттерінде жеке және (немесе) заңды тұлғалар жүзеге асыратын, жолаушылар мен багажды автомобильмен тасымалдауды қамтамасыз етуге байланысты қызмет

14) Шұғыл жедел қызметтерді шақыру құрылғысы – кемінде екі жұмыс істеп тұрған жаһандық навигациялық спутниктік жүйенің сигналдарының көмегімен көлік құралының координаттарын, қозғалыс жылдамдығы мен бағытын анықтауды, жол-көлік оқиғасы және өзге де төтенше жағдай кезінде көлік құралы туралы хабарды беруді, сондай-ақ жылжымалы радиотелефон байланысы желілері бойынша шұғыл жедел қызметтермен екіжақты дауыстық байланысты жүзеге асыратын және қамтамасыз ететін құрылғы

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Жолдарда сүйреу және техникалық көмек

5. Кәсіптік стандарттың коды: H52219014

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

H Көлік және қоймалау

52 Жүктерді қоймаға қою және қосалқы көлік қызметі

52.2 Қосалқы көлік қызметі

52.21 Құрлықтағы жол көлігінің қосалқы қызметі

52.21.9 Құрлық көлігінің өзге де қосалқы қызметі

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Сапалы диагностиканы қамтамасыз ету, автомобиль көлігінің техникалық ақаулығын анықтау және жою, оны дұрыс пайдалану, уақтылы сапалы жөндеу және техникалық қызмет көрсету бойынша қызметтердің негізгі түрінің мамандарына функциялардың, кәсіби міндеттердің, іскерліктер мен білімдердің талаптарын қамтиды

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Эвакуатор жүргізушісі - 2 СБШ-нің деңгейі

2) Техникалық көмек машинасының механигі - 4 СБШ-нің деңгейі

3) Төтенше жағдайлар қызметінің диспетчері - 3 СБШ-нің деңгейі

4) Төтенше жағдайлар қызметінің слесарі - 3 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Эвакуатор жүргізушісі»:			
Топтың коды:	8332-5		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Эвакуатор жүргізушісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	52-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (52-шығарылым) бекіту туралы" 2022 жылғы 15 маусымдағы № 201 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 16 маусымда № 28475 болып тіркелді. Автокөлік жүргізушісі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8332-9-002 - Арнайы автомобиль жүргізушісі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Көліктік көмек. Жоғары сақтықты талап ететін автомобильдерді тиеу, түсіру, шамадан тыс тиеу және тасымалдау бойынша күрделі жұмыстарды орындау кезінде әртүрлі жүк қармау құрылғыларымен жарақтандырылған АВТО көтергіш механизмдерді басқару		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жоғары сақтықты талап ететін автомобильдерді тиеу, түсіру, шамадан тыс тиеу және тасымалдау бойынша күрделі жұмыстарды орындау кезінде әртүрлі жүк қармау құрылғыларымен жабдықталған АВТО көтергіш механизмдерді басқарады	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Жоғары сақтықты талап ететін автомобильдерді тиеу, түсіру, шамадан тыс тиеу және тасымалдау бойынша күрделі			

жұмыстарды орындау кезінде әртүрлі жүк қармау құрылғыларымен жабдықталған АВТО көтергіш механизмдерді басқарады	Дағды 1: Эвакуатор-автомобильдерді пайдалану	Машықтар:	
		1. Көлік құралдарын тиеу, түсіру, қайта тиеу және тасымалдау жөніндегі жұмыстарды орындау кезінде тасымалдау үшін қажетті техникалық құралды сүйрету және бекіту түрін айқындау. 2. Көлік құралын ауыстыруды, тиеуді, түсіруді, оларды қатты ілініске сүйреуді жүзеге асыру. 3. Бекітілген көлік құралының техникалық жағдайын тексеру. 4. Тасымалдау процесінде туындайтын ақауларды анықтау және жою.	
		Білімдер:	
	1. Автокөлік құралын тіркеп сүйреу және ұстап алу тәсілдері. 2. Еңбекті қорғау ережелері мен нормалары. 3. Қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария және өрттен қорғау. 4. Сүйретуді жүргізу технологиясын регламенттейтін нормативтік техникалық құжаттар.		
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	2	Төтенше жағдайлар қызметінің слесарі	
10. Кәсіптің карточкасы «Техникалық көмек машинасының механигі»:			
Топтың коды:	8332-4		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Техникалық көмек машинасының механигі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығымен бекітілген ҚК Механик		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8332-4-001 - Авариялық-құтқару (газ-құтқару) автокөлігінің жүргізушісі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Сапалы диагностиканы қамтамасыз ету, автомобиль көлігінің техникалық ақауын анықтау және жою, автокөлік техникасына қызмет көрсету және жөндеу, оның ішінде автокөлік техникасының техникалық жай-күйін диагностикалау жөніндегі шараларды жүзеге асыру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Автокөлік құралдарын диагностикалау және жөндеу, сондай-ақ техникалық көмек көрсетуді ұйымдастыру және қажет болған жағдайда көлік құралдарын сүйрету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Автокөлік құралдарын			

диагностикалау және жөндеу, сондай-ақ техникалық көмек көрсетуді ұйымдастыру және қажет болған жағдайда көлік құралдарын сүйрету	Дағды 1: Техникалық көмек және көлік құралын жөндеуді ұйымдастыру	Машықтар:	
		1. Көлік құралының ақаулығын анықтаңыз. 2. Техникалық көмек ұйымдастыру. 3. Көлік құралын сүйретуді ұйымдастыру. 4. Алғашқы медициналық көмек көрсету	
		Білімдер: 1. Жол қозғалысы ережелері. 2. Автокөлік құралдарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу технологиясы. 3. Автокөлік құралдарының жай-күйін диагностикалау әдістері. 4. Қауіпсіздік, жол қозғалысы ережелері. 5. Алғашқы медициналық көмек және өрт сөндіру негіздері	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дәлдік Зейін Тәртіп Байланыс құралдары Ұйымдастыру техникасын білу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	Төтенше жағдайлар қызметінің диспетчері	
11. Кәсіптің карточкасы «Төтенше жағдайлар қызметінің диспетчері»:			
Топтың коды:	3157-2		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Төтенше жағдайлар қызметінің диспетчері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығымен бекітілген ҚК Диспетчер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3157-2-001 - Автомобиль көлігінің диспетчері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Техникалық көмек көрсету процесін ұйымдастыру және бақылау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Техникалық қызмет жұмысын үйлестіру және көмек көрсету мониторингі	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Техникалық қызмет жұмысын үйлестіру және көмек көрсету мониторингі	Дағды 1: Оңтайлы маршруттың сызбаларын жасау және техникалық қызметті тиісті коммутациямен ұйымдастыру	Машықтар:	
		1. Көлік құралының техникалық ақаулығының сипаттамасын алдын-ала анықтаңыз. 2. Келіп түскен өтінімдерге сәйкес техникалық қызмет бағыттарын бөлу. 3. Техникалық көмек көрсетудің орындалуын үйлестіру.	

		Білімдер:	
		1. Жергілікті жердің картасы (қала, аудан, облыс). 2. Көлік құралының техникалық сипаттамасы. 3. Жол қозғалысы ережелері 4. Техникалық қызмет көрсету технологиясы және жөндеу. автокөлік құралдары 5. Автокөлік құралдарының жай-күйін диагностикалау әдістері. 6. Қауіпсіздік, жол қозғалысы ережелері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Адалдық Әдептілік Ұйымдастырушылық қабілеттер Дисциплина Басталғанды соңына дейін жеткізу мүмкіндігі Жақсырақ өзін-өзі ұйымдастыру Көп тапсырма режимінде жұмыс істеу мүмкіндігі		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Техникалық көмек машинасының механигі	
	2	Төтенше жағдайлар қызметінің слесарі	
12. Кәсіптің карточкасы «Төтенше жағдайлар қызметінің слесарі»:			
Топтың коды:	7239		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Төтенше жағдайлар қызметінің слесарі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қарапайым қол айлабұйымдары мен құралдарын қолдана отырып, қарапайым тораптарды, бөлшектер мен агрегаттарды бөлшектеу, жөндеу және құрастыру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қарапайым қол айлабұйымдары мен құралдарын қолдана отырып, көлік құралына техникалық көмек көрсету және жөндеу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Қарапайым қол айлабұйымдары мен құралдарын қолдана отырып, көлік құралына техникалық көмек көрсету және жөндеу			

	Дағды 1: Жөндеу жұмыстарын жүзеге асыру	Машықтар:
		1. Қарапайым қол айлабұйымдары мен құралдарын қолдана отырып, бөлшектер мен аспаптарды тазалауды, жууды, сүртуді және үрлеуді орындау. 2. Күрделі бөлшектерді, тораптар мен агрегаттарды бөлшектенізі, жөндеңіз және жинаңыз. 3. Қарапайым қол құралдары мен құралдарын қолдана отырып, көлік құралдарының бөлшектері мен агрегаттарын жөндеу және тексеру. 4. Жөнделген бөлшектер мен агрегаттарды сынауға техникалық шарттар жүргізу. 5. Әмбебап және арнайы құрылғыларды және қолданылатын бақылау-өлшеу құралдарын қолданыңыз
		Білімдер: 1. Бөлшектер мен түйіндердің күрделі қосылыстарының құрылымы мен мақсаты. 2. Жөнделген бөлшектер мен агрегаттарды сынауға арналған техникалық шарттар. 3. Бақылау-өлшеу құралдарының әмбебап және арнайы құрылғыларын қолдану ережелері. 4. Көлік құралының техникалық сипаттамасы. 5. Автокөлік құралдарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу технологиясы. 6. Автокөлік құралдарының жай-күйін диагностикалау әдістері. 7. Қауіпсіздік, жол қозғалысы ережелері. 8. Алғашқы медициналық көмек және өрт сөндіру
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дәлдік Орындаушылық Зейін Тәртіп	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	Төтенше жағдайлар қызметінің диспетчері
	2	Эвакуатор жүргізушісі

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

13. Мемлекеттік органның атауы:

14. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің Көлік комитеті

Орындаушылар:

Автомобиль көлігі басқармасының бас сарапшысы - Тлеген Ж.Т., +7 (717) 298 35 46, zh.tilegen@miid.gov.kz

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

16. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 27.12.2023 г.

17. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

18. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 2, 2023 г.

19. Болжалды қайта қарау күні: 31.12.2026 г.